

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source : มติชน		51020189	
Date : 13 ส.ค. 2551	Page : 1	No :	

เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ

ทรงสืบสาน

‘ชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ’

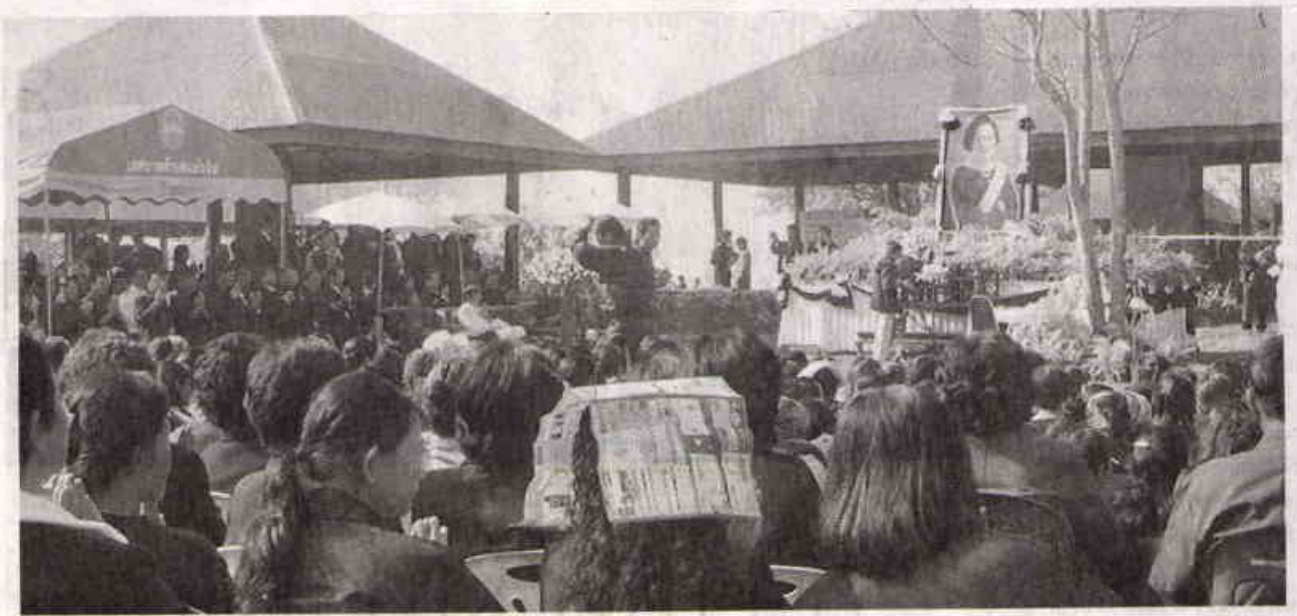
“คนเราเลือกเกิดไม่ได้ ตัวผมเกิดมาบนคอก ไม่เคยคิดว่าจะมีโอกาสเรียนในมหาวิทยาลัย หากไม่มีชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ผมคงไม่มีอนาคตที่ดีอย่างทุกวันนี้”

เสียงของเด็กคอยนามว่า **วัชรพงษ์ เจริญธัญฉภา** หรือ **วุฒิ** นักเรียนรุ่นแรกของชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ บอกเล่าความรู้สึกด้วยความปลาบปลื้มใจที่ได้รับทุนการศึกษาในโครงการพระเมตตาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ (มรภ.) เชียงใหม่ คณะครุศาสตร์ สาขาดนตรีศึกษา เป็นปีที่ 2 หลังจากสำเร็จการศึกษาที่ชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ซึ่งตั้งขึ้นแห่งแรกที่บ้านสันป่าเกี๊ยะ ต.ช้างเคือง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ตามโครงการพระเมตตาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ

กว่า 7 ปีที่ชุมชนการเรียนรู้แห่งนี้จัดตั้งขึ้นตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เพื่อให้เด็กคอยได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะความรู้ด้านการแพทย์ การสาธารณสุข เป้าหมายคือ “คืนเด็กดีสู่ท้องถิ่น” ซึ่งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสืบสานพระราชปณิธานต่อ ซึ่งพระองค์ทรงแสวงหารูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ถือเป็นการสร้างโอกาสให้เด็กคอยที่ไกลปืนเที่ยงได้พัฒนาคุณภาพชีวิต

ของตนเองรุ่นแล้วรุ่นเล่า ดังเช่น “วุฒิ” ที่ไม่เคยลืมโอกาสที่ตนเคยได้รับ “พอผมเรียนจบจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวงระดับชั้น ป.6 ก็ไม่รู้ว่าจะไปเรียนต่อที่ไหน เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ยอมรับเด็กที่จบจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง เนื่องจากเป็นการศึกษานอกโรงเรียนไม่ใช่การศึกษาในระบบโรงเรียน แต่ถึงแม้ว่าผมจะได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไป พ่อแม่ของผมคงไม่มีเงินส่งเรียน ความคิดที่จะเรียนต่อของผมจึงหายไปจากสมอง อยู่มาวันหนึ่งโอกาสของผมก็มาถึง เมื่อได้รู้จักครูอาสาสมัครชักชวนให้เข้าเรียนที่ชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ผมตัดสินใจเรียนทันที นับเป็นโอกาสที่ผมจดจำมาตลอด”

หนุ่มวัย 23 เล่าต่อว่า ความภาคภูมิใจที่สุดในชีวิตที่เกิดมา คือการได้แต่งเพลง และร้องเพลงถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ โดยเพลงแรกที่แต่งขึ้นชื่อว่า **“เพลงชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ”** ซึ่งเป็นเพลงที่แต่งขึ้นจากแรงบันดาลใจของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เพื่อต้องการให้กำลังใจนักเรียนทุกคนในชุมชนการเรียนรู้แห่งนี้ให้อดทนต่อการเรียนรู้ที่ยากลำบากในพื้นที่ทุรกันดารที่ต้องเรียนรู้จากชีวิตจริงตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอน นักเรียนทุกคนต้องทำงานไปพร้อมกับการเรียน จึงเป็นธรรมดาที่นักเรียนรุ่นแรกจะรู้สึกเหนื่อย จนไม่อยากมาเรียน หลังจากได้ฟังเพลงที่ตนแต่งขึ้นทุกคนก็มีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น

ชาวไทยภูเขาพร้อมไว้อาลัยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ที่ชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้า

วิพงษ์ เจริญรังนก
นักเรียนรุ่นแรกของชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้า

นักเรียนของชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ

“มีอยู่วันหนึ่งผมเขียนลงสมุดบันทึกของผม ก่อนจะเล่าให้ครูบุญจันทร์ มหาวรรณ ประธาน อำนวยการโครงการพระเมตตาสมเด็จพระเจ้า ผู้สร้าง อนาคตเด็กคอบว่า อยากได้กีตาร์สักตัว เพราะ ชีวิตของผมชอบเสียงดนตรีเป็นชีวิตจิตใจ และ แล้วความฝันของผมก็เป็นจริง เมื่อผมมีโอกาส ร้องเพลงคนเดียวของฉันทน์ โดยคำว่า “ฉันทน์” ในที่นี้ หมายถึง “สมเด็จพระเจ้า” ที่แต่งขึ้นเป็นเพลงที่ 2 ถวายสมเด็จพระเจ้า หลังจากผมร้องเพลงเสร็จ ท่าน ได้พระราชทานกีตาร์ให้ผม ถึงวันนั้นผมเก็บกีตาร์ ไว่ใกล้ตัว และยังมีนักกีตาร์ไปใช้ในงานเล่นดนตรี สำคัญๆ บ้าง ที่สำคัญผมได้ตั้งใจเรียน ประพฤติ ตนเป็นคนดีตอบแทนพระองค์มาตลอด อนาคต ผมตั้งใจจะกลับมาเป็นครูที่ชุมชนการเรียนรู้ สมเด็จพระเจ้า เพื่อสืบทอดปณิธานพระองค์ เชื่อว่า หากคนเรามีความตั้งใจจริงแล้วก็สามารถทำทุก อย่างได้สำเร็จ” วุฒิตั้งท้าย

แม้ว่าชุมชนการเรียนรู้แห่งนี้จะเป็นที่รู้จักใน แวดวงการศึกษาของโรงเรียนมาพอสมควร แต่ จะมีสักกี่คนที่รู้ว่าชุมชนการเรียนรู้ที่ว่านี้เกิดจาก ความพยายามของครูอาสาสมัครคนหนึ่งในการ ชื่นชมสมเด็จพระเจ้านางเธอว่า “นางสาววิไลลักษณ์ สุขสาย” หรือครูอ้อย ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา และสร้างสรรค์ชีวิตบนความเป็นอยู่ของผู้ด้อย

โอกาสทางการศึกษาให้พัฒนาในทางที่ดีขึ้น เขา ได้ดีแต่เจตนาปรารถนาและขอความช่วยเหลือผ่าน สื่อมวลชนปี 2535 จนในที่สุดความช่วยเหลือ ก็มาถึง

“หลังจากคิดค้นขอความช่วยเหลือผ่านสื่อ มวลชนไปเป็นระยะเวลาเกือบ 1 ปี ก็ได้รับพระ กรณาริคุณจากสมเด็จพระราชทานทรัพย์ ส่วนพระองค์มาช่วยเหลือผ่านนายบุญจันทร์ ขณะนั้นคิดค้นใจจนน้ำตาไหลที่ฝันเป็นจริง โดย พระองค์จะช่วยเหลือหลายเรื่อง อาทิ ประปา ภูเขา ผ้าห่ม ยารักษาโรค ไซลาร์เซลล์ วิทยุ สื่อสาร เป็นต้น ทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ ที่ดีขึ้น” ครูอ้อยเล่าถึงความประทับใจ

ครูวัย 40 ต้นๆ บอกด้วยว่า หลังจากสมเด็จพระ เจ้ายาตราทอด ความช่วยเหลือต่างๆ ไม่ได้สูญสิ้น ตาม แต่กลับได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ด้วยความ ตั้งพระทัยของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ที่ทรง ณะให้จัดการเรียนการสอนจนถึงระดับชั้นมัธยม โดยเน้นการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีความอดทน รู้จักพัฒนาตนเอง และมีอาชีพ เลี้ยงตนเองและครอบครัว ตลอดระยะเวลาที่ ผ่านมาไม่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนงบประมาณ เพราะได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ พระเมตตาสมเด็จพระเจ้าอย่างต่อเนื่องทุกปี

“แม้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ จะสิ้น พระชนม์แล้ว แต่ในอนาคตดิฉันเชื่อว่าสิ่งดีๆ เหล่านี้จะต้องได้รับการสานต่อ โดยเฉพาะการให้ โอกาสเด็กด้อยได้รับการศึกษาสูงขึ้น รวมทั้งการ ปรนรังเรื่องความสะอาด ซึ่งดิฉันจะพานักเรียน ไปเก็บขยะบนดอยอินทนนท์เป็นระยะ นอกจาก นี้จะร่วมมือกับสำนักบริหารงานการศึกษาออก โรงเรียนทำงานอย่างสม่ำเสมอไม่ย่อท้อ ซึ่ง เป็นสิ่งที่อยากฝากถึงครูอาสาสมัครทุกคนยึดถือ ในการดำเนินงาน” ครูอ้อยไม่ลืมเผยแพร่งานที่ จะดำเนินการต่อ

ขณะที่ “สิงหา แซ่ตั้ง” ครูอาสาสมัครอีกคน ของชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯว่า ขณะนี้ มีนักเรียนจำนวน 50 คน และครู 5 คน นักเรียน ที่จบจากชุมชนการเรียนรู้แห่งนี้เป็นคนดี ทำงาน เป็น และรักท้องถิ่นทุกคน เนื่องจากครูที่นี้จะเน้น การสอนโดยให้นักเรียนเข้าใจการดำเนินชีวิต ของท้องถิ่น และอยู่กับท้องถิ่นอย่างมีความสุข แม้ว่าปัจจุบันจะพบว่าเด็กที่จบการศึกษาบาง คนไม่ยอมกลับไปอยู่บ้าน และพยายามหาหน ทางที่จะศึกษาต่อให้สูงขึ้น แต่ตนมองว่าเป็น เรื่องดี ที่ผ่านมามีเด็กที่จบการศึกษาหลายคนได้ รับทุนการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในจังหวัด

เชียงใหม่และใกล้เคียง

“สาเหตุที่ทำให้เด็กสนใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นจากเดิมที่ต้องการกลับไปอยู่กับพ่อแม่ส่วนหนึ่งเพราะเชื่อว่าจะมีอนาคตที่ดีกว่า ประกอบกับพ่อแม่ส่งเสริม ทำให้ตัวเลขนักเรียนที่เรียนจบไปศึกษาต่อระดับสูงขึ้นร้อยละ 80 ระยะแรกผมเกรงว่าลูกศิษย์ของผมจะไปศึกษาต่อเหล่านั้นจะห่างหายจากท้องถิ่น แต่ตรงกันข้าม เด็กทุกคนจะผลัดเปลี่ยนกันกลับมาสอนหนังสือ และบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตให้รุ่นน้องอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ได้แต่งเพลงร่วมกับเด็กๆ โดยมีนายวัชรพงษ์เป็นแกนนำ จนวันนี้ได้นำเพลงเหล่านั้นมาบันทึกเทป วางจำหน่ายที่มูลนิธิแพथยาสมาธิพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.)” ครูสิงหาเผยถึงลูกศิษย์

พระกรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์ยังมีอีกมากมายล้นพ้นนัก ดังคำบอกเล่าของลุงบุญจันทร์ ซึ่งกล่าวว่า “ผมจะถวายเป็นงานความดีหน้าของชุมชนการเรียนรู้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ เป็นระยะ ทุกครั้งพระองค์ทรงเน้นย้ำให้เด็กคอยได้เรียนรู้วิถีชีวิตการอยู่ในชุมชนอย่างพอเพียง อย่างการเลี้ยงไก่ ทอผ้า และทรงแนะนำให้ตั้งกลุ่ม ‘ยุวกรรมการ’ เพื่อทำหน้าที่ช่วยครูดูแลและเฝ้าระวังชุมชนการเรียนรู้ของตน ทำให้ทุกโรงเรียนบนดอยมียุวกรรมการเกิดขึ้น

สิงหา แซ่ตั้ง

วิธฉกษณ สุทธาย

สิ่งที่ประทับใจผมและประชาชนชาวไทยทุกเขาอย่างยิ่งคือ พระองค์จะเสด็จเยี่ยมชุมชนทุกๆ 2 ปี”

ลุงบุญจันทร์กล่าวต่อว่า “เพื่อสืบสานพระปณิธานต่อ ในปีการศึกษา 2551 จะเปิดรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เข้าศึกษาในหลักสูตรบูรณาการชีวิต ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถือเป็นหลักสูตรแรกในประเทศไทยที่บูรณาการการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบการศึกษาเข้าด้วยกันให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน โดยไม่มีตารางการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กนักเรียนเรียนรู้ด้วยการฟังตนเอง หากครูสอนอย่างเดียวคงไม่พอ เพราะมีครูอาสาสมัครร้อยละ 30 ที่ตั้งใจสอนนักเรียนอย่างจริงจัง ส่วนอีกร้อยละ 70 ใช้ชุมชนการเรียนรู้แห่งนี้เป็นทางผ่านสู่ความสำเร็จที่สูงขึ้น จึงลดเลยการสอน เพราะยุ่งกับศึกษาต่อ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไข” ประธานอำนวยการโครงการพระเมตตาสมเด็จย่า ซึ่งถึงอุปสรรคการเรียนการสอน

“แม้ว่าสิ่งที่ผมพยายามทุ่มเทมาเกือบตลอดชีวิตจะเป็นเพียงน้ำหยดเดียว ที่ช่วยเหลือคนด้อยโอกาสซึ่งเป็นคนส่วนน้อยของสังคม แต่เชื่อว่าหยดน้ำหยดนี้จะให้ความชุ่มชื้นยาวนาน ให้เด็กคอยเหล่านี้มีชีวิตที่ดีขึ้นไม่เป็นการของสังคมทั้งหมดนี้เป็นสิ่งยืนยันได้ว่าพระปณิธานของพระองค์ท่านต้องได้รับการสานต่อ” ลุงบุญจันทร์กล่าวทิ้งท้าย

สมพิศ ไปเจอ